

אחד ממוסדות האו"ם קיבל בשבוע שעבר החלטה, המגנה את כל הממשלות המונעות את ההגדרה העצמית של עמי דרום-אפריקה ופלסטין. החלטה זו הצטרפה לשרשרת החלטות, שנתקבלו לאחר רונה בעצרת הכללית ובמוסדות אחרים של האו"ם, המכירים רות כולן בזכותו של העם הפלסטיני להגדרה עצמית. מר יוסף תקוע, ראש ממשלת ישראל באו"ם, הצביע נגד כל ההחלטות האלה. את החלטה הנ"ל הגדיר כאקט אנטי-ישראלי, וקבע שאין לה תוקף.

הייתי רוצה לשאלו שאלת תם: מדוע, בעצם?
מדוע זהו אקט אנטי-ישראלי?
מדוע יש לשלול את תוקפו?

הייתי רוצה להפליג קצת על גלי הדימיון, ולתאר לעצמי דבר בלתיאפשרי לחלוטין: שאני הייתי יוסף תקוע, ראש הממשלה של ישראל באירגון האומות המאוחדות: כי אז הייתי מבקש את רשות-הדיבור ברגע שהיתה מוגשת אותה הצעת-החלטה לגנות כל ממשלה המונעת את זכות ההגדרה העצמית של עמי דרום-אפריקה ופלסטין.

וזה הנאום, שהייתי נושא באוזני משפחת-העמים: **כבוד היושבי-ראש, נציגים נכבדים,** אני שמח על הזדמנות זו להבהיר אחת ולתמיד את השקפת ממשלתי על הנושא החשוב העומד על סדר-היום.

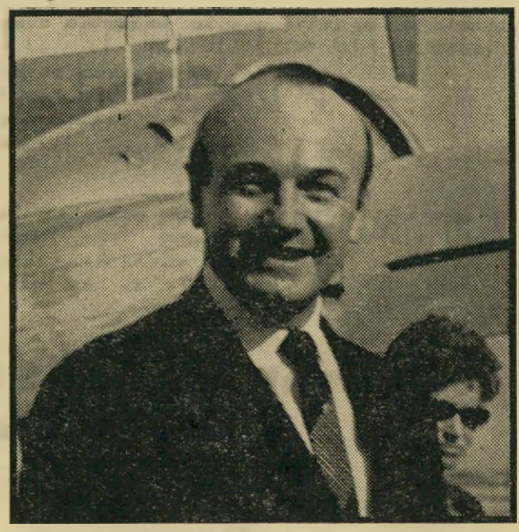
החלטה זו העניקה את זכות ההגדרה העצמית לשני העמים ששכנו בשטח שילטוני-המנדאט של פלשתינה-ארץ-ישראל, כלומר לעם היהודי-הישראלי ולעם הערבי-הפלסטיני. הנהגת התנועה הציונית והתועד הלאומי, שהיוו את גרעין הריבונות הישראלית, קיבלו או רשמית, וללא הסתייגות, את החלטת העצרת. על פי החלטה זו קמה, במאי 1948, מדינת-ישראל.

קבלת החלטת העצרת פירושה קבלת העיקרון הגלום בה: קיומם של שני העמים, וזכותם להגדרה עצמית. ממילא הכירה או ישראל רשמית בקיומו של העם הערבי הפלסטיני, וזכותו להקיב את מדינתו הלאומית.

רדע לכה, כבוד היושבי-ראש, שמדינה זו לא קמה. **אולם לא מדינת ישראל היא שמנעה את הקמתה.**

המוסדות שהתיימרו או לייצג את העם הפלסטיני — מוסדות שלא נבחרו עליידי איש, ושנכפו על העם הפלסטיני בשנים ארוכות של טרור פנימי — דחו את החלטת עצרת האו"ם, ופתחו לבילוי 30 בנובמבר 1947 במלחמה שנועדה למנוע את הגשמתה.

כאשר נתברר, באביב 1948, כי ההנהגה הפלסטינית הפסידה את המלחמה, מול הכוח המקובץ של היישוב

תקוע

היהודי, היא קראה לצבאות המדינות הערביות השכנות לחדור לארץ ולעזור לערביי פלסטין. ואכן, ב-15 במאי 1948, עם סיום השלטון הבריטי, חדרו צבאות מצריים, עבר-הירדן, סוריה ולבנון לשטח פלשתינה-ארץ-ישראל. החלה מלחמה, אשר נסתיימה בראשית 1949 במפתח הצבאות הערביים.

אולם בהסתיים המלחמה, לא יצאו צבאות המדינות השכנות את הארץ. הצבא הערבי ירדני, שנקרא אז „הלגיון הערבי“, נישאר בי גדה המערבית, והצבא המצרי נשאר ברצועת-עזה.

נושך השנים שחלפו מאז, כבוד היושבי-ראש, נעשה עליידי המדינות הערביות השכנות מאמץ רצוף ואכזרי לשלילת זכותם של הפלסטינים לחיים לאומיים משלהם.

הממלכה העברירדנית, שכל קורטוב של דמוקרטיה היה מובנה והלאה, כפתה על תר שבי הגדה המערבית, מרבית העם הפלסטיני, להשלים עם סיפוח מולדתם לממלכה ההאשמית.

ממלכה זו קיימה בגדה המערבית, במשך 19 שנה, מישור של טרור פנימי, חילילה, שוטריה ובלשיה, רובם בדימים עבר-ירדניים ללא זיקה כלשהי לעם הפלסטיני, הפעיר-

לו מישור של דיכוי, מאסרים המוניים, עינויים ושרירות. רבים מראשי הציבור הפלסטיני הוחזקו, בתקופות שונות, בבתי-סוהר ובמחנות-ריכוז, בתנאים בלתי-אנושיים, כגלל העוזתם לתבוע לעם הפלסטיני את זכות ההגדרה העצמית. ברצועת עזה לא היה המצב בהרבה יותר טוב. אמנם לא סופחה הרצועה רשמית למצרים. אך תחת זאת הפכה הרצועה כולה למעין מחנה-ריכוז המוני, ולתושביה לא הוענקו הזכויות הדמוקרטיות והבסיסיות.

לפיכך, כבוד היושבי-ראש, יש לקבוע בבירור כי במשך כל התקופה הארוכה הזאת נמנעה זכותו של העם הפלסטיני להגדרה עצמית על-ידי ממשלות ירדן ומצריים. ממשלת ישראל תומכת בהחלט בהצעה שיאירגון האומות המאוחדות יגנה ממשלות אלה, יחד עם ממשלת דרום-אפריקה, על די זכות העמים להגדרה עצמית.

המצב השתנה כמובן, כבוד היושבי-ראש, בעיקבות מלחמת ששת-הימים, מלחמת-מגן שנכפתה עלינו ושלא רצינו בה. במלחמה זו כבש צבאנו את כל שטחי פלסטין, יחד עם שטחים אחרים, והם מוחזקים עתה בידי צה"ל, עד להשגת השלום. אין זה מקובל, ואין זה נדרש עליידי אמנת ג'נבה, להעניק זכויות דמוקרטיות לתושבי שטח המוחזק זמנית על-ידי צבא-כיבוש, בשעת מלחמה.

ברם, כדי לקדם את השלום, הריני מוסמך להצהיר עתה כי ממשלתי מתכוננת להעניק לאלתר לתושבי השטחים המוחזקים את זכות הביטוי החופשי ואת זכות ההתארגנות המדינית, כדי שיוכלו להכריע באופן חופשי על גורלם. אם תקום בשטחים המוחזקים, בעיקבות תהליך זה, נציגות פלסטינית מוסמכת, המורכבת לשאת ולתת עם ישראל על הפעלת זכות ההגדרה העצמית של העם הפלסטיני במישר גרת של שלום ודיקיום עם מדינת-ישראל — תהיה ממשלתי מוכנה להירכב עימה כשווה אל שוות.

אין אנחנו שוללים גם כיום את זכותו של העם הפלסטיני להגדרה עצמית, ואנו מוכנים גם כיום, כמו לפני 23 שנה, לשלום שיהיה מושתת על זיקיון של מדינת-ישראל ומדינת-פלסטין כשתי מדינות ריבוניות, במולדת-נו המשותפת.

משום כך אין אנו רואים בהחלטה המוצעת כל עוקץ המכוון נגד מדינת ישראל, ונקבל אותה ברצון.

לעומת זאת, כבוד היושבי-ראש, חייב האו"ם לגנות בחריפות את הממשלות המונעות גם כיום את זכות העם הפלסטיני להגדרה עצמית.

הנה הכריז השבוע הנסיך חסן, אחיו של המלך חוסיין, בנאומו-כתר שנשא בשם אחיו בפרלמנט בעמאן, כי התורכית להקמת מדינה פלסטינית עצמאית בגדה המערבית היא „מזימה נגד אחדות שתי גדות הירדן“.

הכרזה זו היא קריאת-תגר על זכות הפלסטינים להגדרה עצמית. המלך חוסיין עצמו הכריז כי הוא מוכן להעניק הגדרה עצמית לפלסטינים רק „אחרי השיחורור“, כלומר אחרי שהצבא הירדני יחזור ויתפוס את הגדה המערבית.

מי פתו ויאמין כי המלך חוסיין, שעדך זה עתה שחיטה אכזרית כנתנינו הפלסטינים משוללי-הזכויות, לא ישתמש שוב בחייליו ובי כלשיו כדי לכפות על הפלסטינים שיעבדו לעמאן, שהכוח יהיה שוב בידיו?

אירגוני הפדיאון, שמרכזם בארצות-ערב השכנות, והממונות עליידי שליטי סעודיה, כוית, לוב ואחרים, פייסו השבוע אזהרה שיעמידו לדין כל אדם בגדה המערבית שיעזר לדגול בהקמת מדינה פלסטינית עצמאית בגדה המערבית וברצועת-עזה.

כל אלה הן מזימות חשוכות נגד זכותו של העם הפלסטיני להגדרה עצמית, ואנו מגנים אותן בכל לשון של גינוי.

כבוד היושבי-ראש, אני מצטרף בשם ממשלתי ליוזמי הצעת-הגינוי המוצעת. אני מציע שהאו"ם יגנה בחריפות את כל הממשלות המונעות את זכות העם הפלסטיני להגדרה עצמית בשטחים שהוא גר בהם. אני מציע שהאו"ם יזהיר אותן, ויאיים עליהן בהפעלת סנקציות.

כל פלסטיני, המבקש להגיע בשלום להגדרה עצמית לאומית בצד מדינה משלו, תחת דגלו ותחת ממשלתו, בצד מדינת ישראל — ימצא בממשלתי ובעמי ירדנים נאמנים.

אילו הייתי

גורמים זדוניים הפיצו בעולם שקרים והשמצות, כאילו אנו שוללים את זכות העם הפלסטיני להגדרה עצמית. **תפקידי היום הוא להזים שקרים אלה, להטיח את ההשמצות חזרה בפני מפיציהן, ולהטהר את האווירה.**

כבוד היושבי-ראש, אני בנו של עם אשר זכותו להגדרה עצמית נשללה ממנו במשך דורות. יודעים אנו היטב את יסוריו של עם, אשר לא ניתן לו להפעיל זכות מקודשת זו, שאינו אדון לגורלו, המופקר לחסדי זרים.

במאמץ עילאי התגבר עמנו על מצב מחפיר זה, החזיר לעצמו את זכות ההגדרה העצמית, ואף וזה לכך שותכר עליידי העמים.

האם יעלה על הדעת כי עמנו, אחרי נסיון כזה, ישלול מאחרים את אשר תבע לעצמו, את אשר השיג לעצמו במאמץ ובסבל?

כבוד היושבי-ראש, יירשם נא בפרוטוקול של האירגון המפואר הזה, המגלם את מצפון העולם:

כל עם הנאבק על זכותו להגדרה עצמית ולחרות לאומית — בדרום-אפריקה ובאנגולה, בכרית-המועצות ובכרודיסטאן, בדרום-סודאן ובפלסטין — יכול לפמוך על אהדתה ותמיכתה של מדינת-ישראל.

אני תמה, כבוד היושבי-ראש, שבכלל עלה על דעת מישהו שממשלתי מתכחשת לזכות ההגדרה העצמית של העם הפלסטיני. האם זכרון הנציגים הנכבדים הוא כה קצר? האם נשכחה אחת הפרשות היפות ביותר בתולדות האירגון הזה? השבוע מלאו 23 שנים להחלטה ההיסטורית שנתקבלה עליידי העצרת הכללית של האו"ם, ברוב גדול של שני שלישים ויותר, ב-29 בנובמבר 1947.